REDACȚIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
TELEFON Nr. 226.
Scrisori nefrancate nu se primesc.
Manuscripte nu se retrimit.
Inserate
se primesc la Administrațiune Brașov și la următoarele
BIROURI de ANUNȚURI:
In Viena la M. Dukes Nachf., Nux. Augenfeld & Emeric Lessner. Heinrich Schalek. A. Oppelik Nachf., Anton Oppelik. In Budapesta la A. V. Golberger. Ekstein Bernat. Iuliu Leopold (VII Erzsebet-korut).
Prețul inserțiunilor: o serie garmond pe o coloană 10 bani pentru o publicare. Publicări mai dese după tarifă și învoială. — RECLAME pe pagina 3-a o serie 20 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI.

ANUL LXXI.

Telefon: Nr. 226.

GAZETA apare în fiecare zi
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 24 cor., pe șase luni 12 cor., pe trei luni 6 cor.
N-rii de Duminecă 4 cor. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminecă 8 fr. pe an.
Se prenumeră la toate oficiile poștale din întru și din afară și la d-nii colectori.
Abonamentul pentru Brașov;
Administrațiunea, Piața mare târgul Inului Nr. 30. etagiu I. Pe un an 20 cor., pe șase luni 10 cor., pe trei luni 5 cor. Cu dusul acasă: Pe un an 24 cor., pe șase luni 12 cor., pe trei luni 6 cor. — Un esemplar 10 bani. — Atât abonamentele, cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 167. Brașov, Miercuri 30 Iulie (12 August) 1908.

„Persecuțiunea politică în Ungaria.“*)

Invățatul scoțian cunoscut sub numele „Scotus Viator“ a publicat de curând sub titlul de mai sus o broșură politică în limba engleză, care a fost tradusă în Paris în limba franceză în urma autorizațiunei dată de autor.

Broșura, care se estinde numai pe 47 pagini 8^0 mic, nu conține pentru noi nimic nou, dar își are importanța sa întru cât e menită de a informa străinătatea și mai cu samă publicul cel mare engles și francez despre ceeace se petrece în adevăr în Ungaria în raporturile dintre elementul domnitor maghiar și naționalități.

Autorul însuși indică scopul broșurei sale numindu-o „Apel la opiniunea publică“. Marele ziar englez din Londra scrie despre ea următoarele: „Criticele lui „Scotus Viator“ sunt foarte fundate, ele angajază din nou pe amicii Ungariei de-a se întreba, când vor înțelege odată Maghiarii, că chiar prosperitatea și esistența statului lor depinde azi de aceea ca să se facă cu putință o alianță a lor leală și frățească cu ceilalți supuși ungari, alianță pe care fie-care abuz de justiție o face sa fie din ce în ce mai puțin posibilă.“

Alt ziar mare englez „Spectator“, vorbind despre cuprinsul broșurei învățatului Scoțian scrie: „Un membru al guvernului coalițiunei a zis că Ungaria e tocmai așa de liberală ca Anglia sau ca Statele Unite; în realitate însă anii de închisoare se împart în mod liberal numai politicianilor nemaghiari și sunt puțini ziariști slovaci sau români cari să nu fi fost închiși fiindcă și-au exprimat opiniunile lor... Nu de mult Maghiarii au primit la Budapesta o societate de liberali englezi în numele liberalismului comun! Recomandăm acest panflet opiniunei publice engleze“.

Broșura despre care vorbim arată în trăsături concize că este o părere greșită ce o au foarte mulți din apusul Europei, că Ungaria ar fi o națiune cu acelaș titlu cum Italia și Franța sunt națiuni. In realitate însă Ungaria este statul cel mai poliglot din Europa. „Scotus Viator“ spune, că naționalitățile nemaghiare din Ungaria formează azi cam $54^0/_0$ a poporațiunei totale, în mânia celor 40 de ani de „maghiarizare“ neîntreruptă. Spune, că spațiul restrâns al broșurei presente nu-i permite să discute număroasele și strigătoarele gravamine ale naționalităților din Ungaria, dar sperează că în curând va publica sub numele său adevărat o carte, care va trata aspectele istorice și politice ale cestiunei. Pentru moment se ocupă numai cu studiarea a două puncte principale:

Legile de pressă și reprezentațiunea parlamentară.—Arată cum se manuiază legea de pressă dela 1848 întărită prin articolii 171—4 a codului criminal; vorbește apoi de procesele de pressă contra ziariștilor nemaghiari, de numărul lor și de statistica condamnărilor dela 1886 încoace și spune, că scopul ocârmuitorilor din Ungaria este de a reduce la tăcere ori de a nimici pressa nemaghiară și a sugruma astfel ori ce opoziție naționalistă. Spune, că nemaghiarii sunt reduși la neputință prin lipsa totală a dreptului de reuniune și asociațiune în Ungaria.

Trece apoi la gravamenul și mai serios al naționalităților că nu sunt reprezentate în parlament; capitol care este sprijinit cu toate argumentele luate din esperiențele deceniilor din urmă. Broșura se încheie c'o scrisoare a lui Scotus Viator cătră editorul ziarului „Spectator“ despre procesul monstru al acuzaților dela Cernova și cu enumărarea principală a gravaminelor Slovacilor. In fine aduce o statistică a proceselor politice contra nemaghiarilor dela 1886—1908. Traducătorul frances al broșurei lui Viator încheie prefața sa scriind:

„E motiv de a se crede că oligarhia maghiară care dirigează în acest moment destinele Ungariei, va fi măturată de diferitele naționalități — singure sau ajutate de partidul socialist — spre a afirma drepturile ce după legi le posed în mod egal cu Maghiarii. Dar lupta va fi crâncenă. Cercările prin care ele vor trece vor fi penibile. Sprijinul opiniunei europene, odată luminate, le va fi prețios. Indiferența ce-a dovedit'o Europa în această cestiune până în anii ultimi n'a fost cauzată decât de ignoranța ei...“

*) *Scotus Viator* „La persecution politique en Hongarie“. Appel a l'Opinion publique. Paris, Edouard Cornely & Cie, Editeurs. 101 rue de Vaugirard. 1908. — Prețul 1 franc.

Discursul de deschidere

al adunării generale a »*Asociațiunei*« din *Șimleu*, rostit de vicepreședintele Andreiu Bârseanu, la 7 August n., a. c.

— *Fine.* —

Un product al nizuinței acesteia spre lumină este și însoțirea culturală, în numele căreia ne-am adunat astăzi aici. Intemeiată înainte de aceasta cu 47 ani, ea a fost menită de urzitorii ei sprijinirei tinerei noastre literaturi naționale și răspândirei învățăturei în straturile cele mari ale poporului.

Cu deosebire scopul acesta din urmă l'au avut în vedere fericiții întemeietori ai însoțirei noastre și în privința aceasta »Asociațiunea« a și isbutit a făptui câte ceva în restimpul de aproape o jumătate de veac, de când viețuește.

Era vorba de împlinirea unei datorii frățești, de replătirea unui împrumut din partea fruntașilor noștri față cu massa cea mare a neamului.

Poporul nostru, din fericire, nu cunoaște deosebirea de clase sociale. Cu toții, noi cărturarii am răsărit din aceeași colibă țărănească: unii mai curând, alții numai în timpul din urmă. Singura deosebire între noi poate fi, că unii ne-am hrănit în copilărie cu prescură din grâu curat, iar alții cu pâne neagră de secară, dar ambele frământate de aceeași mână harnică a țărancei române și dospite cu acelaşi aluat.

Imprejurările și poate și hărnicia personală, ne-au făcut pe unii mai învățați, mai avuți sau mai cu vază decât pe fratele nostru. rămas la coarnele plugului. Nu trebue însă să uităm, că pentru a ajunge la învățătura, la averea și la vaza, de care ne bucurăm astăzi, părinții, sau dacă nu ei, moșii noștri au jertfit aproape tot avutul lor, ba adeseori și-au tras chiar și bucătura dela gură, numai ca să ne vadă »domni« și să putem duce o vieață mai ușoară, cum judecau ei cu mintea omului mâncat de iobăgie, lăsând astfel de cele mai multe-ori în lipsă pe frații noștri de acasă, rămași și mai departe în suman și în opinci.

Ar fi un păcat strigător la cer, dacă am da uitării aceste jertfe și dacă nu am căuta să întoarcem fratelui nostru dela țeară, aceea-ce părinții noștri au luat dela el, ca să ne poată crește pe noi!

De aceea între cărturarii noștri și între săteni nu poate să fie nici o deosebire de interese, nici o deosebire de aspirațiuni. Cu toții suntem fii aceleași familii, vaza unuia este vaza tuturor, binele unuia este și binele celuilalt, iar durerea orișicăruia din membrii familiei se resfrânge asupra familiei întregi.

Cu toții am răsărit din aceeași tulpină, deși unele ramuri au rămas mai jos iar altele s'au înălțat mai sus; toate însă se hrănesc din acelaș suc dătător de viață, supt din pământ de aceleași rădăcini. *Când aceste rădăcini se vor putrezi, sau se vor usca, întreg arborele este amenințat cu peire.*

Tot din aceleași motive nu pot fi deosebiri nici în ceea ce privește caracterul culturei noastre naționale. Cultura noastră nu poate fi decât una și aceeași, întemeiată pe însușirile caracteristice ale poporului nostru. Literatura noastră, dacă voiește să rămână originală, trebue să se hrănească din concepțiunile poporului și să-și îmbrace produsele în graiul vorbit de el; arta noastră va produce lucruri de preț, numai sprijinindu-se pe motive păstrate în popor. Altfel amândouă nu vor fi altceva, decât niște imitațiuni fără nici un preț, niște plante șubrede, care vor fi culcate la pământ de cel mai mic vântișor.

In viața practică, ca și în cea intelectuală, pătura cărturărească nu se poate desface de grosul poporului nostru, dacă nu voiește să ajungă o floare fără rădăcini, un vas fără cârmă, un chip înșelător, ca apa morților, care se pare că trăiește un minut, pentru-ca în al doilea să dispară fără nici o urmă.

Așa au judecat înaintașii noștrii, și cu gândul de a ajuta pe cei mulți, de a lumina pe cei lipsiți de învățătură, de a povățui pe cei rămași în întunerec, de a crea o cultură trainică națională, au înființat această însoțire culturală. Frații mai mari, mai iscusiți și mai cu dare de mână, s'au însoțit între dânșii, ca să vie în ajutorul celor mai mici, mai neajutorați și astfel cu toții împreună să sprijinească casa părintească și să susțină vaza familiei celei mari românești din această țară.

De aceea Asociațiunea nici nu este o însoțire restrânsă a câtorva oameni cu aceleași îndeletniciri, ci este tovărășia tuturor acelora, cari poartă în inima lor dorul pentru înaintarea neamului românesc din această frumoasă patrie, iar adunările generale ale ei sunt serbări ale întregei obști românești, zile mari, scrise cu roșu pentru ori și care român cu inima la loc.

Zile de bucurie sunt aceste adunări pentru fiecare fiu adevărat al poporului nostru, dar totodată zile de meditațiune, de reflexiune și de reculegere. Cu prilejul lor fiecare român de ori și ce stare și cu ori și ce poziție socială este dator a și pune mâna pe inimă și a judeca serios, dacă și-a făcut pe deplin datoria față de frații săi de aceeași limbă și de acelaşi sânge.

Tu, preot român, ești dator a-ți da seamă la zile mari, ca cea de astăzi, dacă ai învățat cu destulă râvnă pe poporenii tăi cuvântul lui Dumnezeu, dacă i ai îndemnat cu cuvântul și cu fapta la dragoste frățească, la pace și la ajutor împrumutat, dacă ai mângăiat pe cel întristat, ai întărit pe cel cuprins de desnădejde, ai povățuit pe cel nedumerit, ai îndreptat pe cel rătăcit, ai dat ajutor celui strâmtorat și tuturor acestora le-ai sădit în inimă iubirea de Dumnezeu, de neam și de țară? Tu, dascăl român, trebue să te întrebi, dacă ai sămănat între odraslele încredințate îngrijirei tale sămânța adevăratei științe, dacă ai deprins pe școlarii tăi prin pilda ta cu adevărul nefățărit, cu entusiasmul neprefăcut, cu dragostea de muncă făcătoare de minuni, cu iubirea deaproapelui și cu puterea de a-și stăpâni patimile și pornirile, și a-și îndrepta voința spre tot ce e nobil, frumos și bun? Tu, om al legilor, să-ți dai seama, dacă ai învățat pe frații tăi să trăiască în buna înțelegere unii cu alții, dacă ai împăcat pe cei învrăjbiți, ai apărat pe cei nedreptățiți și în genere prin lucrarea ta ai căutat să iasă biruitoare dreptatea și adevărul? Tu, învățăcelul lui Aesculap, întreabă-te dacă ai sfătuit pe cei mai puțin pricepători, cum să-și păstreze sănătatea, dacă ai alergat la timp în ajutorul celor bolnavi și dacă ai întrebuințat toată știința ta pentru restabilirea sănătății lor sdruncinate? Tu, om al condeiului și prietin al Muselor, gândește-te, dacă ai dat neamului tău, tot ce putea aștepta dela tine, dacă ai fost în adevăr preot nesovăitor al adevărului și al frumosului, dacă prin scrisele tale ai propagat între frații tăi iubirea de neam, de patrie și de libertate?

— Tu, pricepătorule în ale banilor, judecă, dacă prin lucrarea ta ai contribuit la întărirea materială a neamului tău, dacă împrumutul dat fratelui tău a fost în adevăr spre binele lui, sau doară l'ai încurcat și mai rău și l'ai apropiat de totala ruină?

— Tu, plugar cu carte, dă-ți seamă dacă ai învățat pe frații tăi mai puțin luminați, cu pilda, cu cuvântul și cu scrisul, cum să-și îngrijească mai bine țarinile, cum să-și păzească vitele, tovarășele sale de muncă și peste tot, cum ar putea să aibă mai mare folos din munca sa atât de grea și adeseori atât de slab răsplătită?

Voi, femeile dela oraș și în genere acelea, care ați avut parte de mai multă învățătură, nu pregetați a vă întreba, dacă a-ți sfătuit pe surorile voastre, cum să-și îngrijească pe copilașii lor, podoaba lor cea mai prețioasă și speranța de mâne a poporului nostru, cum să-și conducă gospodăria lor și cum să dea mână de ajutor soților în purtarea greutăților zilnice?

Iar noi toți, membrii ai acestei Asociațiuni, să ne întrebăm, dacă am făcut în cursul anului, tot ce puteam face în cadrele ei spre binele și înaintarea neamului, din care facem parte.

Dacă răspunsul, ce ni-l vom da la aceste întrebări fiecare pentru sine și toți împreună, va fi mulțămitor, să ne bucurăm împreună cu bucuria aceluia, care și-a împlinit datoria; iar de cumva conștiința noastră ne-ar spune, că n'am făcut tot ceeace se putea aștepta cu drept cuvânt dela noi, ba chiar am dat cu totul uitării datoria noastră, să ne recunoaștem greșala și să ne propunem cu hotărâre în inimile noastre a o îndrepta pe viitor.

Așa numai vor fi adunările noastre niște serbări în adevăr înălțătoare, așa vor fi ele niște prilejuri de reculegere și de îmbărbătare în nizuințele noastre spre lumină și spre progres.

Lăsând la o parte orișice preocupare fiecare din noi să ia parte la adunări cu inimă curată, cu hotărârea de a da pentru binele obștesc tot, de ce e capabil sufletul său și inima sa, cu sfințenia, cu care ne apropiem de altarul dumnezeesc, ca să primim Sfintele Taine ale înfrățirei creștinești.

Deviza noastră într'o adunare de însemnătatea celei de astăzi trebue să fie:

Totul pentru cultura noastră, totul pentru asigurarea viitorului neamului nostru!

Şi această deviză trebue sigilată fără întârziere cu faptele noastre.

Aceasta o pretinde dela noi originea noastră, trecutul poporului nostru, suferinţele seculare, îndurate de strămoşii noştri, pentru a ne putea lăsa ca moştenire limba şi naţionalitatea, jertfele aduse de bărbaţii mari ai neamului nostru, demnitatea noastră de oameni şi interesul bine priceput al patriei noastre mult iubite.

Şi fiindcă este vorba de bărbaţii mari ai neamului, nu cred să pot încheia mai bine vorbirea mea, decât reamintind câteva din cuvintele marelui dascăl, pe care l-a dăruit Sălajul poporului nostru, care formează gloria Românilor din acest ţinut şi dela naşterea căruia se împlinesc tocmai o sută de ani.

»Cultura fiecărui popor astăzi e măsura fericirii şi a siguritătii lui, doară mai mult, decât a fost oarecând«...

»Iată ce însemnătate are limba naţională la toate ginţile: ea regulează mişcările vieţii la toate, ca creerii mişcările trupului; le însufleţeşte şi le înalţă, dacă o stimează cum se cade. Lipsa ei le duce la barbarie, dacă nu ştiu să se servească cu ea. Numai în braţele ei creşte arta şi ştiinţa, numai cu aripile artei şi ştiinţei sboară industria şi negoţul, numai în aceste grădini înfloreşte fericirea naţiunilor«...

„Aceeace este apa pentru peşti, aerul pentru sburătoare şi pentru toate vieţuitoarele, ce este lumina pentru vedere, soarele pentru creşterea plantelor, vorba pentru cugetare, aceea e naţionalitatea pentru oricare popor; într'ânsa ne-am născut, ea este mama noastră; de suntem bărbaţi, ea ne a crescut; de suntem liberi, într'ânsa ne mişcăm; de suntem vii, într'ânsa trăim; de suntem supăraţi, ne alină durerea cu cântecele naţionale; prin ea vorbim şi astăzi cu părinţii noştri, cari au trăit înainte de mii de ani. Naţionalitatea e îndemnul cel mai puternic spre lucrare pentru fericirea genului omenesc. Pe care nu-l trage inima a lucra pentru a naţiunei sale glorie şi fericire, acela nu e decât un egoist pentru umanitate, pe care e păcat, că l-a decorat natura cu formă de om. Naţionalitatea e libertatea noastră cea din urmă şi limanul salutei noastre viitoare“.

Inchinându-mă memoriei bărbatului, care a rostit înainte cu 60 de ani aceste adevăruri, declar adunarea generală a »Asociaţiunei« din anul acesta de deschisă.

Dela adunarea generală a „Asociaţiunei“.

»Astra la Şimleu«.

(Raport spec. dela trimisul nostru.)

Şimleu, 10 August.

Sâmbătă seara.

Concert. E numai din 5 puncte; ceea-ce trebue amintit ca — laudă. Punctele foarte bine alese, şi foarte bine ezecutate. De nu venia o ploaie torenţială, care uneori făcea cu neputinţă de auzit instrumentele şi solurile, puteam constata cu deplină siguranţă şi liniştită conştiinţă, despre concert, că a fost unul dintre cele mai reuşite şi distinse concerte date la adunările generale ale »Asociaţiunei«. Aşa însă putem constata — acelaş lucru! — numai după momentele mai lucide ale naturei. Ca o hipoteză mai mult, dar tot cu inima liniştită.

Concertul a fost deschis prin corul studenţilor dela teologia din Gherla, ezecutând o »Horă« de G. *Dima* şi »Răsunetul Ardealului« de I. *Vidu*. E un cor foarte cu grijă instruit şi bine condus de G. *Groza*, absolvent în teologie.

De tot precis, poate chiar prea precis pentru un capriciu, a cântat la pian d-şoara Lucia *Lazar*, o piesă de I. *Mureşianu*: »Olteanca«. D-şoara dovedise pentru muzica română un simţ ce te încântă şi pentru şcoala de muzică o rutină, ce socotindu-i puţinii ani de studii şi de viaţă, ne îndreptăţeşte a nădăjdui s'o mai vedem ades, şi cu plăcere, pe marile noastre scene de concert.

Punctele 3 (Beriot: »Scenă de balet« şi »Reverie de Schumann«, vioară Dr. I. Cl. *Iuga* şi acomp. de pian d-şoara C. *Maniu*) şi 4 (Verdi: romanţă din »Aida«, şi Brediceanu: »Cine m'aude cântând« voce de Stefăn *Mărcuş*, cu acomp. la pian de d-şoara L. *Lazar*) s'au perdut în ropotul ploii. Aş avea lipsă de superficialitatea unui raportor bătrân, pentru a încerca totuşi a le aprecia. Ar fi fost, dealmintrea, puncte de forţă ale programului.

„Constantin Brâncoveanul“, baladă compusă şi *dirijată* de măestrul I. *Mureşianu*, care făcu acompaniamentul la pian, în loc de orchestră — nu ştiu dacă a fost *gustată* de publicul de aci după cum i-se cuvenea unei capodopere de muzică românească, ce e — *aplaudată*, însă a fost după cum în adevăr i-se cuvinea. Măestrului compozitor i-s'au făcut ovaţii sgomotoase. Numai de una nu prea şi-au adus aminte oamenii: măcar unul din cele multe buchete ce s'au risipit cu d-şoarele i s'ar fi putut oferi d-lui I. Mureşianu!

Solurile din baladă le-au susţinut d-nii: Ştefan *Mărcuş*, tenor, rolul naratorului, limpede sigur şi cu mult lirism (aci amintesc şi ţinuta legeră, elegantă, pe scenă a d-lui Mărcuş). — Eugen *Pop* meseriaş, bariton, rolul lui Brâncoveanu cu adevărată artă şi estraordinar simţ pentru fineţele muzicale! — iar d-l D. *Vlădu!*, bas, rolul Sultanului, timid dar fără poticneli.

*

Pe la orele 11 s'a putut începe »dansul«. Adecă vorba vine: dansul. Una ca asta era aproape cu neputinţă. Dar dacă n'a fost dans, îmbulzeală a fost de cea mai frumoasă şi între anumite împrejurări plăcută. Nu zic mult, dacă socotesc peste 2000 de oameni, câţi se înghesu'au în pavilionul menit în astă seară pentru dans!

Abia înspre orele 12, s'a mai rărit puţin lumea, cât să mai poată fi vorba de joc. Atât mai ciudat, că pe la orele 3, tot nu mai era un suflet de om în — sală.

De încheiere, ca să fac şi eu puţină gazetărie de lumea veche, — trebue doar să măgulesc, sau cel puţin să ţin seamă de »împrejurările locale«; şi nicăeri, ca pe aci nu găseşti atâţia oameni de legea veche — să dau aci lista damelor, cari au ştiut cinsti costumul românesc îmbrăcându-l:

D-şoarele Felicia Vaida, Chilioara. Aurelia Szakal, Pocei. Eugenia Bădescu, Trăznea (săliştean), Ludovica Costea, Tihău, Iustina Agrişa, Bociu, Aurelia Truţia, Ciucia, d-nele Rozalia Comloşan, Şimleu, Elena Hosszu Longin, Deva (săliştean), d-şoarele: Elena Bărnuţiu, Năprade, Valeria Podoaba, Sibiiu, Viorica Pop, Orade, d-na Tereza Băliban Băseşti (bănăţean), d-şoarele Volumnia Băliban, Băseşti (ardelenesc), Silvia Pop, Sângeorzul de meseş, Mărioara Ardelean, Careii-mari, d-l Coriolan Pop, junior, Orade.

Cele mai multe costume din România, cu deosebire oltene, şi câteva de prin Sălaj, între cari unele un ciudat amestec de »toaletă« şi costum. Dealtfel, tot balul n'a fost un bal de rigoare. Mi-se pare că de mai mulţi ani au eşit din modă balurile de vigoare ale »Astrei«.

*

Din pricina timpului nestatornic a rămas şi cealaltă escursie la *Moigrad* plănuită pe Duminecă. In aceasta zi, de dimineaţa până seara, oaspeţii se îndepărtează roiuri-roiuri, care încătrău. Toată lumea e mulţămită, cârtirile nu se aud în ziua mare. Singur raportorul, care nu se îndestuleşte cu *acest* rol, îşi mai pune întrebarea: cu ce ne-am ales oare din toată treaba? Ce folos au adus uriaşele osteneli incontestabile ale »comitetului« din loc?

De răspuns însă nici el nu răspunde. O lasă asta la rubrica impresiilor şi amintirilor ce — vor urma.

S. C. D.

Notă. Escursia la mormântul lui Bărnuţiu, n'a fost *oficial* oprită de autorităţi, *ci a renunţat la ea comitetul aranjator după mai multe purparleuri cu comitele suprem* (*fişpanul*). Bineînţeles asta e aproape tot una cu o oprelişte. Comitetul, din partea sa, se ocupă cu ideia, de a serba totuşi centenarul lui Bărnuţiu, colo prin luna Septemvrie, când apoi va putea da serbărilor chiar şi un caracter politic!

In afacerea excursiunei la mormântul lui Bărnuţiu. Am fost informaţi de unul din raportorii noştri, că aceasta excursiune nu se va face, intervenind autoritatea. Acuma în urmă raportorul nostru ne explică cazul aşa: »N'a intervenit o oprire oficială din partea autorităţii, ci comitetul aranjator a renunţat la acest punct al programului său, adecă la excursiunea la mormântul lui Bărnuţiu, după mai multe purparleuri cu fişpanul din Şimleu.« Se vede că acest fişpan este unul dintre cei cu »cap mai subţire«, cum obicinuia a zice răposatul comerciant braşovean Diamandi Manole. El şi-a zis: de ce să mai facem tapaj? să chemăm pe d-l Lazar şi pe ceilalţi din comitet, să le spunem, că totuşi-bizony nu e lucru cu cale un pelegrinaj la mormântul lui Bărnuţiu.

Purparleul cu fişpanul numai aşa putea să aibă loc. Cum trebue să presupunem, programul comitetului aranjator din Şimleu a fost, după cum se cerea, mai înainte comunicat autorităţii. Aceasta se vede că a tăcut cât a tăcut, poate că fişpanul a fost şi absent. Deodată însă acesta va fi aflat de lipsă să interpeleze pe domnii din comitet, că adecă cam ce vor ei cu excursiunea la Bocşa? Vor să pericliteze existenţa Asociaţiunii? etc. etc. Aşa ne închipuim noi acele postume convorbiri între fişpan şi membrii comitetului. Aşteptăm ca aceşti din urmă să ne lămurească. Ei sunt datori să facă aceasta faţă de publicul românesc. Deocamdată suntem şi noi de părerea raportorului nostru, că istoria cu »purparleurile« e tot una cu o oprire. Bine ar fi fost totuşi, dacă ne-ar fi telegrafat la început ceva mai lămurit.

Astăzi primim dela un alt corespondent o telegramă din Şimleu de următorul cuprins:

Şimleu, 11 August. Preotul din Bocşa-română a făcut parastas pentru Simion Bărnuţiu. A asistat popor în număr foarte mare. *Au fost de faţă 12 jandarmi.*

Maj. Sa Monarchul nu aprobă proiectul reformei electorale. Ziarul »Uj Hirek« surprinde publicul său cetitor cu ştirea »senzaţională«, că Maj. Sa Monarchul n'a luat la cunoştinţă raportul, prezentat de primministrul Wekerle în recenta sa audienţă, cu privire la reforma electorală proiectată de Andrassy, deoarece în pactul încheiat se spune lămurit, *că reforma electorală nu poate să stea sub proiectul pregătit la timpul său de ministrul Kristoffy.* Acelaşi ziar e informat, că la toamnă cabinetul va dimisiona. Kossuth va ajunge ministru preşedinte şi va forma noul cabinet esclusiv numai din deputaţi independenţi, de oarece partidul independist se va întrepune pentru votul universal secret.

Nu ştim de unde şi-a luat numita foaie această informaţie, care se bate în capete cu comunicatul oficial, lansat despre recentul consiliu de miniştri, în care s'a spus, că *toţi* miniştrii s'au declarat solidari cu proiectul lui Andrassy.

Cestiunea naţionalităţilor în pressa engleză. Ziarele maghiare fac mare cas dintr'un articol publicat de contele Iosif Mailath în revista engleză »Contemporary Review«, care articol, după informaţiunile ziarelor maghiare, ar fi fost primit cu »mare interes« de către numeroase persoane marcante din viaţa politică şi publicistică a Angliei. Neavând la dispoziţie revista engleză, spicuim dintr'un estras publicat de ziarul »Bud. Hirlap« unele din cele scrise de contele Mailath. In partea primă a articolului său contele să plânge, că de un timp încoace pressa străină e inundată de articoli duşmănoşi Maghiarilor. Pe când »agitatorii« naţionalişti şi socialişti susţin în metropolele apusului agenturi numeroase, cu ajutorul cărora informează pressa străina, — bărbaţii de stat maghiari nu-şi bat capul cu lucruri de aceste. Trecând apoi în *medias res*, contele publică istoricul »oficial« al evenimentelor dela Cernova, dă de gol »rolul murdar« al părintelui Hlinka, şi ajunge la conclusiunea, că pressa străină s'a lăsat trasă pe sfoară de marii cugetători Björnson şi Tolstoi. In continuare contele Majlath se ocupă cu istoricul cestiunei naţionalităţilor, spunând între altele că Metternich a fost primul, care a încurajat'o, promiţând Românilor şi Slovacilor sprijinul împăratului.

De încheiere se ocupă cu postulatele naţionalităţilor, şi ajunge la conclusiunea, că tendinţa »agitatorilor« naţionalişti este, ca să pregătească unirea naţionalităţilor lor cu naţiunile consângene, cari trăiesc dincolo de hotarele Ungariei. Mai spune că cultura şi administraţia maghiară face naţionalităţilor mai mult bine, decât ar găsi în statele vecine, în România şi Serbia, iar de încheiere spune că legile şcolare ale lui Apponyi, — pe cari Björnson şi soţi le-au numit »estirpătoare de oameni« — înseamnă »sprijinirea cu milioane a şcoalelor naţionalităţilor« şi că »sub dominaţiunea legilor ungare nu se găseşte nici posibilitatea, necum urma, unei apăsari a naţionalităţilor«....

Câte constatări, atâtea intervertiri ale adevărului! Suntem prea convinşi, că pressa străinătăţii nu se va lăsa »informată« de escursiunile nobilului conte maghiar.

Declaraţiile marelui vizir şi a Seikului-Islamului. Ziarul »Ikdam« publică un interview, pe care l'a avut cu marele vizir. Acest demnitar a declarat, că „până acum guvernul turcesc a neglijat ordinea publică, dar că el a dat ordine să se restabilească liniştea în tot imperiul otoman. Marele vizir a mai declarat, că a dat ordine, ca alegerile să se facă în mod absolut liber şi nepărtinitor. El a mai adăogat, că va supune consiliului cestiunea finanţelor, în ce priveşte politica externă. Marele vizir a declarat, că va urma o politică deschisă şi sinceră faţă de toate Puterile şi că operile sale în interior vor întări aceastâ politică.

De oarece paragraful zece al precedentului »hattihumayun«, care a fost privit ca o violare a Constituţiunii, continuă a preocupa pe oarecari cercuri turceşti, cari consideră acel paragraf ca o violare a jurământului depus de Sultan în faţa Seikul-Islamului, — ziarul »Gazeta« publică o declaraţiune a Seikul-Islamului care zice, că numitul »hatti humayun« era opera exclusivă a fostului mare vizir Said-paşa, care a trebuit în cele din urmă să demisioneze. Seikul-islam a adăogat, după depunerea jurământului noului minister, că Sultanul a depus jurământul următor: »Mă angajez în faţa lui Dumnezeu a păstra Constituţiunea în tot timpul vieţei mele. Dumnezeu să-mi fie martor«.

»Gazeta« adaogă, că aceste declaraţiuni ale Seikul-Islamului împrăştie orice bănuială cauzată de precedentul »hattihumayun«. Nimeni nu se va mai putea interpune între suveran şi supuşii săi.

Din partea *consistorului diecezan din Caransebeş* s'a lansat următoriul comunicat despre trecerea la cele eterne a episcopului Popoa:

†

Peasfinţitul Episcop al diecezei Caransebeşului

Nicolau Popea,

membru în casa magnaţilor ţării, membru ordinar al Academiei Române, membru fundator al Asociaţiunei pentru literatura română şi cultura poporului român, membru al Reuniunii învăţătorilor gr.-or. români din dieceza Caransebeşului, membru al fondului de teatru, etc., etc., împărtăşit cu sfintele taine a trecut la cele eterne Sâmbătă în 26 Iulie la orele 3$^3/_4$ d. a., după un morb de 2 săptămâni în al 83-lea an al vieţii sale. Consistorul diecezan cu cea mai adâncă durere aduce aceasta la cunoştinţa publicului. Rămăşiţele pământeşti ale învăţăcelului iubit al marelui Andrei şi neobositului lucrător pe terenul literar şi administrativ se vor aşeza spre vecinică odihnă în cimiterul gr.-or. român din Caransebeş *Marţi în 29 Iulie st. v., a. c., a. m.*, celebrându-se întâi sf. liturgie în biserica catedrală din loc. Fie-i ţărâna uşoară şi memoria binecuvântată!

Caransebeş, la 26 Iulie v. 1908.

Consistorul diecezan.

STIRILE ZILEI.

— 29 Iulie v.

Inmormântarea episcopului Nicolae Popea se face astăzi în cimiteriul gr. or. român din Caransebeş. Actul înmormântării va fi oficiat, la însărcinarea metropolitul Meţianu, de către episcopul Aradului Ioan I. *Pap* cu mare azistenţă. Arhidieceza din Ardeal e reprezentată la înmormântare prin protopresbiterii Demetriu Moldovan şi Vasilie Domşa şi prin asesorii conzistoriali Pantaleon Lucuţa şi Victor Tordăşianu.

Ofiţerii austro-ungari la Sinaia. Duminecă dim. au sosit în Sinaia cei 12 ofiţeri, veniţi să salute pe Regele Carol. După audienţa, ce le-a acordat Suveranul, ei au fost opriţi la dejun. La trei după amiazi, ofiţerii au ascultat concertul orhestrei ministerului instrucţiei, la care a azistat şi Regina, împreună cu principele şi principesa de Wied. Seara, ofiţerii au părăsit Sinaia.

Din toate părţile ţării se anunţă ploi, ruperi de nori şi grindină. In multe ţinuturi recolta a fost aproape de tot nimicită. Mari furtuni s'au deslănţuit îndeosebi pe şesul cel mare al Ungariei.

Inundaţiile din România. De Sâmbătă noaptea ploaia continuă aproape în întreaga România. Furtuna a descoperit în *Bucureşti* mai multe perechi de case de prin străzile Fraţilor, Piscului şi Sabinelor. O parte din acoperişul Teatrului Naţional a fost de asemenea stricat. Pe străzile Brezoianu, Fraţilor, Berzei, Cuza Vodă, Doamnei, Lipscani, Văcăreşti, etc., apa se ridicase la o înălţime de o jumătate de metru. Prin unele mahalale, ca Dorobanţi, Gramont, Grozăveşti, apa a pătruns prin

pivniţi. Coşul hotelului Splendid a fost trăznit şi stricat cu desăvârşire.

In *Craiova* străzile oraşului au fost inundate, prin unele părţi apa ridicându-se la o înălţime de un cot. Subsolurile au fost inecate, pompierii lucrează la scoaterea apei din beciuri.

In *Iaşi* ploaia a început Dum. d. a. însoţită de furtună şi manifestaţii electrice. Trăsnetul căzând asupra casei cu Nr. 76, din str. Crucea, a omorât pe o femeie, care se afla acolo. Pagubele sunt foarte mari.

In *Ploieşti* furtuna a început Duminecă seara pe la 7. Firele telegrafice s'au aprins. Mai multe începuturi de incendiu s'au declarat. In judeţ porumburile au fost stricate, pomi desrădăcinaţi. Pe valea Prahovei a fost un adevărat uragan. La Câmpina, Buşteni, Buştenari, pagubele pricinuite sunt foarte mari.

Petrecerea din Mociu. Aviz! Fiindcă din cauze tehnice invitări nu putem trimite decât mai târziu, fiind timpul scurt aducem la cunoştinţa tuturora, cari se interesează, că petrecerea din Mociu din anul acesta va avea loc *la 23 August st. n.* Venitul curat se va da *fondului ziariştilor.* Vedem cu drag pe toţi Românii de bine! Pentru trăsuri să se scrie d-lui Liviu I. Dan. — *Comitetul.*

Bilanţul semestral al »Albinei« se încheie cu active totale de Cor. 32.760,541 — în creştere faţă de perioada corăspunzătoare a anului 1907 cu circa C. 2.500,000 — şi faţă de finele anului trecut de circa C. 1.800,000 —; iar profitul net al celor dintâiu 6 luni se cifrează cu C. 163,100 —, (plus faţă de 30 Iunie 1907 de circa Cor. 25,000) ceeace corăspunde unei rentabilităţi de circa 6·80% ale capitalului social de C. 2.400,000.

Deputaţi noi bucovineni. In locul repausatului deputat dietal Tudor cav. de Flondor a fost ales din partea marilor proprietari d-l *Nicu cav. de Flondor*, iar în locul d-lui Bohdanowicz a fost ales d-nul Dr. Cajetan *Stefanowicz.*

Spre orientarea d-lor învăţători. Unele ziare române din eroare au pus semnatura sub avizul altui autor, al cărui curs de limba maghiară nu e complet şi încă n'a obţinut aprobarea ministerială. Spre orientare răspund: Cursul practic de limba maghiară de Iuliu Vuia, apărut în 2 părţi à 50 fil., în tipografia diecezană din Arad (Battyányi 2) este la noi unicul curs complet scris în conformitate cu art. de lege XXVII/1907 cuprinzând şi elemente din aritmetică, geografie, istorie şi constituţie, care a obţinut aprobarea ministerială sub Nr. 28.419/1907, cualificate fiind ambele părţi prin recenziunea însărcinatului ministerial *de model* şi ca *cele mai bune şi practice cărţi*, scrise după *cel mai bun şi uşor metod.* — Cu deosebită stimă: *Iuliu Vuia.*

Dela congresul internaţional de geografie. Joi, 6 Aug., s'a terminat congresul internaţional de geografie din Geneva. Din România s'au făcut următoarele comunicări: d-l Em. Porumbaru »Comisiunea europeană a Dunării«, d-l George I. Lahovari »România contimporană cu ocaziunea jubileului de 40 ani de domnie al M. S. Regelui Carol I.«; d-l Miron Niculescu, »Distribuţiunea geografică a petrolului în România«. Importantă pentru România a fost şi comunicarea d-lui E. de Martonne, profesor la universitatea din Lyon; d-sa a vorbit despre »Poziţiunea sistematică a catenei Carpaţilor«. S'a numit o comisiune internaţională, care să studieze modul unificării scrierei şi pronunţărei numirilor geografice; altă comisiune pentru întemeierea unei societăţi internaţionale cartografice, în fine s'a hotărât că al X-lea congres internaţional de geografie să se ţină la 1911 în Roma.

Asociaţia regnicolară a institutelor de bani din Ungaria. La 30 Iulie a. c. conziliul acestei asociaţii a ţinut în Budapesta o şedinţă sub prezidiul d-lui L. Mándy. La şedinţă au participat şi membrii români d-nii P. *Cosma* şi Ioan I. *Lăpădat.* Secretarul general al asociaţiei d-l Dr. E. Hantos, prezentându-şi raportul asupra activităţii desvoltate în perioda expirată, s'a ocupat cu reforma impozitelor, cu legea contra uzurăriei, congresul funcţionarilor de bancă, etc. Conziliul după aceasta s'a ocupat amănunţit cu legea execuţională hotărând a lucra şi de aci încolo cu toate mijloacele disponibile pentru scoaterea din vigoare a părţilor oneroase a acestei legi. Obiect de discuţiune a format şi Homestead-ul şi cartelul băncilor şi s'a hotărât convocarea unui congres regnicolar al institutelor de bani pe prima jumătate a lunei Octomvrie a. c. — *»Rev. Econ.«*

Ploile din săptămâna trecută au făcut şi în Bucovina mari pagube. In Vijniţa Ceremuşul a rupt podul, care ducea spre oraşul din Galiţia Cuty, punând totodată o parte din oraş sub apă. Asemenea a fost pusă sub apă şi o parte din Banila-rusască şi întregul sat Certoria. Sute de fălci de păpuşoiu, grâu şi săcară au fost nimicite, ba şi jertfe de oameni au cerut apele, căci în Văşcăuţ s'a înecat un jidan bătrân, iară în Mamaieşti doi ţărani, cari în lăcomia lor de a prinde lemne aduse de apă, cutezară să intre în apele înfuriate. Mai ales mare pagubă au făcut ploile în întreaga ţară la grâu, care se afla pe câmp strâns în clăi. Prutul a ieşit din matca sa şi a dus cu sine mult păpuşoiu şi alte sămănături. Mai ales în Mahala a făcut pohoiul mare stricăciune.

Din cercul Branului.

„Asociaţiunea".

Onorată Redacţiune! Cetesc în Nr. 161 a. c. al »G. Tr.« o *convocare* la adunarea generală a despărţ. *»Bran«* al Asociaţiunii subscrisă de George *Babeş*, ca director al despărţ. şi de N. *Runcean*, secretar. Curios de activitatea acestui despărţământ răsfoiesc raportul general al comitetului central publicat în Nr. II. (Aprilie—Iulie 1908) al »Transilvaniei« anul XXXIX şi la pag. 23 aflu, că *Branul* este clasificat cu »nesuficient«, fiindcă n'a desvoltat nici o activitate. La pag. 88 văd într'adevăr, că despre acest despărţământ nici nu s'a înaintat nici un raport cătră comitetul central. La pag. 39 vedem, că Asociaţiunea în Branul întreg (10 comune) are numai 4 membri, dintre cari 1 trăieşte în România şi numai peste vară vine la Bran, iar altul este institutul de credit »Parsimonia« (membru ordinar). In felul acesta în senzul statutelor un atare despărţământ nici nu poate funcţiona. Toate le înţelegem, una însă nu. Nu înţelegem, cum devine d-l George Babeş, care nu e membru al Asociaţiunii, directorul despărţământului brănean? Sau poate are procură dela banca »Parsimonia«?!

*

Un caz analog la despărţământul *»Zerneşti«*. Din raportul general al comitetului central pag. 80 văd pe d-l protopop Ioan Hamzea ca director al acestui despărţământ. Tot din acest raport la pag. 147 cetesc, că d-l protopop este încredinţat cu convocarea adunării cercuale, iar la pag. 151, că d-l protopop Ioan Hamsea primeşte însărcinarea (decis Nr. 89/1908) de a convoca adunare cercuală a despărţ. Zerneşti. Caut la membri. Inzădar răsfoesc raportul. Dl protopop I. Hamsea nu ocură nicăiri ca membru al Asociaţiunii. Despărţ. Zerneşti are 24 membri. Cu toate acestea comitetul central concrede demnitatea de director al acestui despărţământ unui *nemembru.*

Spic.

Anuarele şcoalelor noastre.

VII.

Anuarul al. XI-lea al şcoalei capitale ort. or. române de băieţi şi fetiţe din Lugoj pe a. şcol. 1907/08. Elaborat de G. Joandrea, ierodiacon şi învăţător.

In fruntea dărei de seamă aflăm portretul unui vrednic şi neobosit muncitor pentru înaintarea naţiei române. Un chip blând, cu părul cărunt, surisul de pe buze îţi vorbesc de sufletul nobil, de inima largă a lui Vasile *Nicolescu.* Despre acest neobosit dascăl al românilor Bănăţeni — al românilor peste tot, care după ce a făcut servicii şcoalei şi bisericei timp de 44 ani, în 10/23 Ian. 1908 şi-a dat nobilul său suflet în mânile ziditorului a toate, despre acest luminător al neamului ne dă câteva date biografice, ierodiaconul G. Joandrea publicând lucrarea citită în adunarea inv. din tract. Lugoj ţinută în 11 April n. 1908 în comuna Sacul. Vasile Nicolescu este acela »care a conceput ideea înfiinţărei *»Reuniunei învăţătorilor* români din dieceza Caransebeşului«, el este unul din primii întemeietori ai *„Societăţii române de lectură din Lugoj"*. El se ocupa cu idea *»a eda libele şcolastice provăzute cu portrete de ale renumiţilor bărbaţi naţionali«*. Scop foarte frumos, căci prin ele uşor şi plăcut s'ar fi mijlocit cunoştinţa istoriei noastre naţionale şi cu o cale s'ar fi deşteptat mai uşor mândria naţională. Idea aceasta însă nu şi-a văzut-o realizată, căci îi lipseau mijloacele materiale. El a muncit şi s'a luptat mai mult la înfiinţarea reuniunei învăţătorilor, căreia i-a dat statutele şi i-a dat îndoitul scop: a) promovarea împrumutată a culturei recerute pentru membrii participatori b) provederea cu penziune anuuală a învăţătorilor deficienţi sau a familiilor orfane. El este primul preşedinte al acestei reuniuni. El a fost dascăl model în toată puterea cuvântului — ajuta din al său puţin pe elevi săraci şi silitori, — rămas singur, singura-i mângăiere şi-o aflat-o în familia sa sufletească în *şcoală...* Urmează apoi cuvântările funebrale ţinute: de Dl *Coriolan Brediceanu* deputat dietal şi advocat; de Dl G. Joandrea şi de Dl Al. Onea.

Din datele şcolare reţinem următoarele: Director administrativ al şcoalei este: Nicolae *Bireescu.* Corpul didactic este compus din 11 membrii. Biblioteca constă din 199 opuri în 215 volume.

Urmează apoi o mică dare de samă despre *internatul de fete* şi un îndemn spre sprijinirea acestei instituţiuni folositoare şi necesare pentru noi românii, pentru educaţiunea tineretului nostru. Internatul se află în al 5 an al existenţei. Directoarea acestui internat este: Sofia H. Florescu. In internat au fost anul acesta primite 12 eleve.

Din datele statistice reţinem următoarele: In cursurile de băieţi — şase clase — au fost înscrişi cu totul 122 de elevi, dintre cari 15 s'au retras în cursul anului — din cei 107 rămaşi au corăspuns 96 elevi, sau 90%; în cursurile de fetiţe — VI clase şi un curs complimentar — au fost înscrise 163 eleve — dintre cari s'au retras 21, iară 3 au murit — din cele 139 rămase au corăspuns 119 eleve sau 85·7%, iară restul de 14·3% n'au corăspuns la clasificaţiuni.

„N"

Numărul jubilar al „Gazetei" se va expedia numai până la finele lunei *Iulie* stil v. cu preţurile stabilite pentru abonaţi şi neabonaţi. De aceea Domnii, cari voesc să'l aibă, să bine voiască a grăbi cu trimiterea preţului. Venitul curat al numărului jubilar să ştie că e destinat pentru fondul jubilar.

Varietăţi.

Un episcop francez a numit de curând o comisiune, ca să studieze o *minune pe care au văzut'o trei căruţaşi* într'o zi de furtună.

Unul dintre căruţaşi ridică dela pământ o grindină de mărimea unei nuci.

Privind-o, mare-i fu mirarea, când desluşi în bucata de ghiaţă o femee de o mare frumseţe. Privind-o şi ceilaţi căruţaşi, se convinseră apoi cu toţii, că înăuntru se arăta chipul Fecioarei. Mai vedeau o coroană, un văl alb pe cap, o încingătoare; mânile erau întinse spre binecuvântare.

Căruţaşii pretind, că ar fi privit chipul Fecioarei timp de 15 minute, până când ghiaţa s'a topit în mâna unuia.

S'a încheiat de autorităţi un procesverbal, care a fost prezintat apoi autorităţii bisericeşti, în faţa căreia ţăranii au făcut aceleaşi mărturisiri sub jurământ...

După cum se vede, asta nu pare a fi numai o poveste.

*

Eugène Rostand, preşedintele cassei de păstrare din Marsilia, a făcut să se adopte de cătră consiliul comunal al acestui oraş un proiect în adevăr interesant, care are să creeze un precedent fericit şi pentru alte oraşe.

E vorba să se dăruiască fie-cărui copil, la naştere (dacă e născut din părinţi francezi), un *livret pentru cassa de păstrare.* Oraşul îşi ia sarcina de a face cea dintâi vărsare de un franc, un franc pentru fiecare nou născut.

Cum în Marsilia se nasc anual 11—13 mii de copii francezi, comuna va avea să verse anual, la cassa de păstrare, 11—13 mii de lei. Părinţii vor urma mai departe cu depunerile. In tot cazul atât părinţii cât şi copii sunt îndemnaţi prin această măsură să agonisească.

Aceiaşi măsură, de altfel, s'a luat de multă vreme prin oraşele din Belgia. Ea contribue cât de puţin la mărirea populaţiei, care e de dorit în Franţa, poate mai mult ca ori-unde.

*

Intre mijloacele, prin cari se poate mări *puterea de viaţă a unei plante*, este şi *eterul* şi *cloroformul*, cari în medicina umană se întrebuinţează pentru a produce contrarul: somnul.

Aceste elemente comunică plantei o activitate excesivă în creştere.

Mijlocul acesta se practică pe o scară intinsă în Germania şi Danemarca şi a dat rezultate surprinzătoare.

Minuni în viaţa plantelor, în deosebi în viaţa plantelor din regiunile tropicale, se mai cunosc. Aşa în Yamaica e o plantă numită *planta vieţii*, pe care e aproape cu neputinţă s'o nimiceşti.

Rupându-se o foaie din această plantă şi atârnând-o în aier, ies din ea rădăcini peste măsură de fine şi de subţiri, cari trag umezeala din aier şi la rându-i foaia produce alte foi.

ULTIME ŞTIRI.

Ileanda-Mare, 11 August. Deputatul Mihali şi-a ţinut aci Duminecă darea de samă în faţa unui numeros auditoriu. In rezoluţia votată se cere introducerea votului universal şi secret. Rezoluţia declară, că păstrează toată încrederea în promisiunea monarchului şi invită pe deputaţi să lupte cu energie în contra sistemului electoral plural al contelui Andrassy, unind partidul naţionalităţilor cu celelalte partide, cari cer de asemenea votul universal. Intrunirea a trimis monarchului următoarea telegramă: „Alegătorii şi poporul român al M. V. din Ileanda-Mare îşi exprimă omagiul şi devotamentul lor faţă de M. V. Ei şi-au ridicat cu admiraţie privirea lor spre M. V. ca spre iniţiatorul votului universal, dela care toţi cetăţenii Ungariei desmoşteniţi speră un viitor mai bun".

Bibliografie.

A apărut *»Legenda Funigeilor«*, poem dramatic în trei acte de St. O. *Iosif* şi D. *Anghel.* Preţul 1 Leu.

Dante „Infernul" traducere în versuri de N. Gane. Preţul 3 cor. 50 bani. plus 30 bani porto.

„Prin Vraja Dragostei", nuvele de *Vasile Pop*, editura Minerva. Preţul C. 1·50 plus 10 fileri porto.

M. Sadoveanu „Vremuri de Bejemie" 2 cor.

Guy de Maupaanssl „Povestiri alese traduse de M. Sadoveanu. 2 cor.

Octavian Goga „Poezii". 1 cor.

Zaharie Bârsan „Poesii" 1 cor. 50.

Sandu (Aldea) "Cărticica Plugarului" — 50 bani.

Ioan Adam: „Năzuinţi" povestiri şi „Pe lângă vatră", pilde şi glume ţărăneşti. Ambele à 1.50 cor.

Glume.

Spune-mi tată, ce însemnează economie politică?

— Să nu cumperi mai multe veturi decât îţi trebuie.

*

Inainte de examen.

— Gramatică nu ştii, geografie nu ştii, aritmetică nu ştii.... nu vreai să ştii nimic, dragă Nicule?

— Nu, mamă, toate acestea nu mă interesează, nu sunt curios.

*

La restaurant.

— Băiete, ce e friptura asta? E nesuferit. Te înştiinţez, că dacă mâne mă vei servi tot atât de rău, atunci azi e pentru ultima oară când mă vezi în restaurantul acesta.

POSTA REDACŢIUNEI.

D-şoarei S. V. Regretăm, dar anunţuri de cununii şi de logodnă *netipărite*, nu publicăm din principiu.

Proprietar: Dr. Aurel Mureşianu.
Redactor respons.: Victor Branisce.

Cărți noi.

In institutul de arte grafice *„Minerva“* au apărut următoarele cărți frumoase:

Titu Maiorescu, „Critice“, Volumul I, prețul 1.50 cor.

C. Sandu-Aldea, „Pescar de Islanda“ prețul 1.50 cor.

Ludovic Dauș, „Iluzii“ roman 1.50 coroane.

Ion Bârseanul: „Dor pustiu“. C. 1·50

Anunț.

Joi în 13 curent la 9 oare a. m. în cancelaria subscrisului notar public, la cererea „Băncei Naționale“, societate pe acțiuni, **se vor licita** mai multe rânduri de **giuvaericale de aur și argint** (ciasornice, inele, colliere, brățare, tabachiere), amanetate la dânsa sub numerii: 57, 99, 101, 132, 146, 195. Celui mai mult promițător, contra plătirei în bani gata.

Lucrurile ce se vor licita, să pot privi la subscrisul în oarele oficioase.

Brașov, în 10 August 1908.

Dr. Carol Lurtz,
not. public reg.

(274,1—1.)

Învățător pentru România.

La școala evangelică germană din **Constanța** află post un învățător absolvent de seminar, care să cunoască și limba germană. Va da 30 ore pe săptămână la limba română. Necăsătoriții vor fi preferiți. **Salar** la început **1500 Lei** și **locuință liberă.** Cererile și certificatele să se trimită la adresa d-lui **ERNST MEYER**, pastor evangelic, C o n s t a n ț a. (3—2.)

Plecarea și sosirea trenurilor de stat reg. ung. în Brașov.

Valabil din 1 Maiu st. n. și până în 1 Oct. st. n. 1908.

Plecarea trenurilor din Brașov.

Dela Brașov la Budapesta:

I. Trenul mixt la óra 5·46 min. dimin.
II. Tr. accel. (peste Clușiu) la ó. 2·45 m. p. m.
III. Trenul de pers. la óra 7·30 min. séra.
IV. Tr. accel. p. Arad la órele 10·26 m. séra.

Dela Brașov la Bucuresci:

I. Trenul de persóne la óra 3·20 m. dim
II. Trenul mixt la órele 12·00 m. p. m.
III. Trenul accel. la óra 2·19 min. p. m. (ce vine pe la Clușiu).
IV. Tren mixt la órele 7·47 séra.*
*) (care circulă numai la Predeal).

Dela Brașov la Kezdi-Oșorheiu Bereczk și Ciuc-Ghimos:

I. Trenul de pers. la óra 5.15 min. dim.*
II. Trenul mixt la óra 8·41 min. a. m.*
III. Trenul de per. la óra 3·05 m. p. m. (are legătură cu Ciuc-Szereda).
IV. Tren de pers. la órele 7·00 m. séra.*
(* au legătură numai la Szepszi-Szt.-Gyorgy).

Dela Brașov la Zĕrnesci (gara Bartolomeiu)

I. Trenul mixt la óra 8·40 min a. m.
II. Trenul mixt la óra 4 16 min. p. m.
III. Tren mixt la óra 9 46 séra.

Sosirea trenurilor în Brașov:

Dela Budapesta la Brașov:

I. Tren acc. p. Arad la órele 4·52 m. dim.
II. Trenul de persóne la óra 7·12 dim.
III. Tr. accel. peste Clușiu la ó. 2·09 m. p. m.
IV. Trenul mixt la óra 8·50 min. séra.

Dela Bucuresci la Brașov:

I. Tren. de pers. la óra 7·28 min. dimin. (numai dela Predeal).
II. Trenul accel. la óra 2.18 min. p. m. (Are legătură cu Sibiiu și Cluj).
III. Trenul pers., la óra 4 55 m. p. m.
IV. Trenul mixt. la óra 9·18 min. séra.

Dela Bereczk-Kezdi-Oșorheiu și Ciuc-Ghimes la Brașov:

I. Trenul de persóne la óra 8.16 m. dim.* (are legătură cu Ciuc-Sereda).
II. Trenul de pers. la óra 1·59 m. p. m.*
III. Trenul mixt, la óra 6·33 m. séra.*)
IV. Tren mixt, la órele 10·08 m. séra.
(* au legătură cu Ciuc-Gyimes).

Dela Zĕrnesci la Brașov (gar. Bartolomeiu.)

I. Trenul mixt la óra 7·12 min. dim.
II. Trenul mixt la óra 1·39 min. p. m.
III. Tren mixt la óra 7·07 séra.

Notă. Incepând cu 1 Iunie intră în circulațiune trenul direct Arad-Budapesta și trenul accelerat de dimineață Brașov-Budapesta.

„Gazeta Transilvaniei“ cu numĕrul à **10 fileri** se vinde la zaraful **Dumitru Pop**, la tutungeria de pe parcul Rudolf, și la **Eremias Nepoții.**